

Gagel- en wilgenstruwelen

Knelpunten en beheer

Bobbink et al. (2013) Preadvies kleine ecotopen in de hydrologische gradiënt. H7.

Vormen en voorkomen

Gagelstruweel

RG Klasse der hoogveenbulten en slenken

- veengronden
- heidevennen, natte heide, hoogveen

RG Verbond zwarte zegge

- opslag in natte graslanden

RG verbond wilgenbroekbossen

- gebufferd

RG verbond berkenbossen

- successie

Vormen en voorkomen

Wilgenstruweel

Associatie van geoorde wilg

- zuur, mesotroof, ondiep mineraal
- overgang hoogveen – berkenbroek

Associatie van grauwe wilg

- voedselrijk, minder zuur
- bijv. randen van vennen

Natuurwaarden

Gagel- en wilgenstruweel

Ondergroei bepaald door verschillen in bodemeigenschappen

Zuur voedselarm

Gagel

Geoorde wilg

Voedselrijk, gebufferd

Grauwe wilg

Natuurwaarden

Gagelstruweel

Paddestoelen van gagelstruweel

- *Gagelmummiekelkje, gagelfranjekelkje*

Natuurwaarden

Gagelstruweel

Fauna van gagelstruweel

- *snuitkevers, cicaden, schildluizen, wantsen*
- *bladrollers, uilen*
- *korhoen*

KHM

BBV

SK

Natuurwaarden

Wilgenstruweel

Flora van wilgenstruweel

- *riet, grote wederik, hennegras*
- *stijve zegge, hoge cyperzegge, pluimzegge*
- *gewoon puntmos, hartbladig puntmos*
- *veenmossen*

Natuurwaarden

Wilgenstruweel

Mosflora van wilgenstruweel

- *Gesloten, kale, ronde, sterretjes- en tonghaarmuts*
- *Stijf, kruipend kroesmos*
- *Blauw boomvorkje, dwergwratjesmos*

KHM

BBV

SKM

Natuurwaarden

Wilgenstruweel

Paddestoelen van wilgenstruweel

- 10-tallen soorten
- Myccorhiza's: *russula's*, *vezelkoppen*, *vaalhoeden*, *zompzwammen*
- Bodemafbrekers: *ascomyceten*, *satijnzwammen*
- Houtbewoners: *bundelzwammen*, *korstzwammen*, *mycena's*

Natuurwaarden

Wilgenstruweel

Fauna van wilgenstruweel

- *Donkere wilgenzandbij, e.a.*
- *Hulstbladvlinder, gemarmerde oogspanner*
- *Grote weerschijnvlinder, bont dikkopje*

Standplaatsen en sleutelprocessen

Gagelstruweel

- vochtig - nat, zeer – matig voedselarm, zuur - zwak zuur
- laterale stroming van grondwater

- RG klasse Hoogveen/slenken: zeer voedselarm
- RG verbond berkenbroek: afwisselend inzijging/inundatie, zuur
- RG verbonden wilgenstruweel: minder nat, iets voedselrijker
- RG verbond zwart zegge: natter, minder zuur

Standplaatsen en sleutelprocessen

Gagelstruweel

Successie, hydrologie en voedselrijkdom

- oppervlakkige beweging van grondwater: lage concentraties NH₄, S, Fe
- staken maaibeheer (graslanden, veenmosrietland): gagelstruweel
- stijging maaiveld, toename regenwater: berkenbroek

Standplaatsen en sleutelprocessen

Wilgenstruweel

- voedselarm (geoorde wilg) – voedselrijk (grauwe wilg)
- grondwater tot boven maaiveld, zomer vaak onder maaiveld
- successie uit kleine zeggenmoeras
- rond vennen en hoogveen o.i.v. voedselrijk water
- matig zure kwel gemengd met regenwater

Standplaatsen en sleutelprocessen

Wilgenstruweel

Hydrologie en successie

- natte, stagnante plaatsen: climax
- stijging maaiveld, toename regenwater: zompzegge-berkenbroek
- gebufferde kwel, stopzetten maaibeheer: elzenzegge-elzenbroek

Bedreigingen en aantastingen

Gagel- en wilgenstruweel

Veranderingen in waterstanden

- Verdroging: mineralisatie, verzuuring
- Vernatting: afsterven struiken

Vermesting

- N: weinig effect op struiken, maar wel op gemeenschap
- P: dominantie van kroos, mannagras/ brandnetel, braam

Menselijk ingrijpen

- Gagel: stopzetten verwijderen van berken
- Wilg: opruimwoede

Beheer en herstelmaatregelen

Gagel- en wilgenstruweel

Ontwikkelen groeiplaatsen

- *Ass. Grauwe wilg: juiste hydrologie, geen sterke vermesting, geen beheer*
- *Ass. Geoorde wilg: herstel van gradient hoogveen - berkenbroek*

Vermesting

- *Diverse oorzaken: aanvoer P of S, ganzen of meeuwen*
- *Oorzaak wegnemen: afkoppelen watergangen, verminderen lange inundatie, bestrijden ganzen/meeuwen, verschralen aangrenzende grond*

Verdroging

- *vergroten aanvoer, verminderen afvoer*

Vragen?

